

тури і мистецтв. Адже цифрові копії документів є зручними для перегляду, і з одним і тим самим виданням можна працювати одночасно багатьом користувачам. Також електронні копії дозволяють здійснювати роботу з інтегрованим інформаційним ресурсом Бібліотеки в єдиній точці доступу.

Основою даного проекту було обрано інтегровану модель створення електронної бібліотеки. Її суть полягає в тому, що учасники проекту зможуть об'єднувати свої ресурси в єдиному технологічному середовищі шляхом надання повних текстів оцифрованих видань відповідно до профілю комплектування, визначених форматів, технічних і уніфікованих вимог до контенту. В даному випадку нами використовуються цифрові образи документів у PDF, TIF, JPEG форматах, файл бібліографічного запису – у форматі MARC; зміст документа та анотації (українською, російською, англійською мовами) подаються у форматі TXT. Критеріями відбору документів для оцифрування є: стан їхньої збереженості; наукова, суспільна та історико-культурна цінність; відповідність тематиці профілю комплектування.

Ресурси проекту “Культура України” розміщено на окремому сайті (<http://elib.nplu.org/>) з дотриманням стильової єдності розділів, які художньо оформлено для візуально зручного сприйняття інформації (див. фото на вкладці, с. III).

Фонд цієї електронної бібліотеки складається з чотирьох колекцій: «Історія культури. Теорія культури. Культурологія», «Мистецтво», «Етнографія», «Заклади культури». Сайт наповнений мультимедійними елементами, які не заважають швидкості доступу до ресурсів, а навігація по ньому є простою та зручною.

Бібліотеки мають у своїх фондах велику кількість рідкісних і цінних документів, доступ користувачів до яких обмежено через незадовільний фізичний стан цих видань. Створення їхніх цифрових копій є одним із можливих варіантів збереження цих документів та надання вільного доступу до них через мережу Інтернет усім бажаючим.

*О. Погонєць, завідувачка відділу
Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»,
заслужений працівник культури України*

СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ВІЗИТІВКА НПБУ

У вересні 2009 року в Національній парламентській бібліотеці України було створено самостійний відділ соціокультурної діяльності, основними напрямками роботи якого визначено культурно-просвітницький, інформаційно-розвиваючий, творчий та релаксаційний з використанням як традиційних, так і нових форм. Це було зумовлено сучасною тенденцією розвитку бібліотек як культурних центрів, орієнтацією на індивідуальне обслуговування користувачів, необхідністю зосередження особливої уваги на задоволенні їхніх інформаційних, культурних, соціальних запитів.

На березень 2011 р. відбулося 39 масових заходів, серед яких: презентації творчих доробків вітчизняних видавництв, наукових та культурно-просвітницьких закладів і установ, представлення окремих видань, зустрічі з провідними діячами науки, літератури й культури. Було підготовлено 107 книжкових виставок, із них 2 віртуальні.

Окремої уваги заслуговує успішний довгостроковий проект бібліотечних Шевченкознавчих студій, який започатковано з метою підготовки до відзначення знаменної дати – 200-річчя від дня народження видатного українського поета, художника і мислителя Тараса Шевченка, та більш глибо-

кого вивчення й осягнення постаті Кобзаря, його спадщини, впливу на національне життя, місця у світовій історії та культурі. Відбулися 3 засідання студій, що висвітлювали стан і проблеми сучасного шевченкознавства, історію прижиттєвих видань творів поета, а також були присвячені виходу у світ альбому «Тарас Шевченко – академік гравюри» (див. фото на вкладці, с. II).

Важливим напрямом роботи є також розширення міжнародного співробітництва, в першу чергу, з представництвами дипломатичних місій, міжнародними організаціями, інформаційними і навчальними центрами. Успішно розвивалися партнерські стосунки з посольствами Китайської Народної Республіки, Болгарії, Російської Федерації.

Зі створенням відділу активізувалася робота Арт-галереї, де було презентовано 16 мистецьких та фотовиставок. Більшість із них слугували яскравим ілюстративним доповненням до тематичних книжкових експозицій, бібліотечних презентацій, державних, культурних подій чи свят (див. фото на вкладці, с. II).

Інформація з ілюстративним матеріалом щодо соціокультурної діяльності Бібліотеки, заходів, які плануються, або вже проведених, постійно розмі-

щується на сайті НПБУ (www.nplu.org), у розділах «Новини і події», «Шевченківський календар», «Арт-галерея».

Активізація цієї роботи, завдяки популяризації Бібліотеки, її документів та інформаційних ресур-

сів, сприяє залученню до Бібліотеки все більшої кількості користувачів різних вікових категорій та читацьких уподобань. За цей час на заходи до Бібліотеки завітали понад 3 500 зацікавлених громадян.

**О. Круліковська, головний бібліотекар
Державного закладу
«Національна парламентська бібліотека України»**

ЦЕНТР ПРАВОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НПБУ

З метою розширення вільного доступу громадян до інформації правового характеру та удосконалення процесів обслуговування користувачів ресурсами з права на основі використання як традиційних, так і нових бібліотечно-інформаційних технологій у 2009 році в Бібліотеці створено Центр правової інформації (ЦПІ).

Для забезпечення оптимізації обслуговування користувачів у Центрі було проведено локальне дослідження «Бібліотека і правова інформація: користувач, ресурси, послуги», під час якого вивчалися споживачі правової інформації та їхні запити, інформаційні ресурси НПБУ, зокрема електронні, бібліотечні послуги.

Нині загальний фонд ЦПІ становить понад 7 тис. примірників. У відкритому доступі користувачі мають можливість ознайомитися з новими виданнями правового змісту: нормативно-правовими документами (кодексами, законами, постановами тощо); науковими коментарями і монографіями; довідковою та науково-популярною літературою; періодичними виданнями за останні 2 роки. Також надається доступ до електронних інформаційних ресурсів зазначеної тематики; постійно поновлюваних власних баз даних Бібліотеки; інформаційних ресурсів системи „Ліга : Закон”; комп’ютерного довідника із законодавства України „Дінай: Професіонал”; бази даних „Законодавство України”; світових інформаційних продуктів під час безкоштовних триал-доступів. Працівниками ЦПІ постійно надається консультаційна допомога щодо користування цими ресурсами (див. фото на вкладці, с. III).

Пріоритетним напрямом діяльності ЦПІ є надання користувачам довідково-інформаційних послуг. Від часу заснування Центр відвідали понад 10 500 осіб, які отримали близько 40 000 документів і яким було надано понад 600 тематичних довідок і близько 500 довідок із використанням ресурсів Інтернету, БД Бібліотеки. Здебільшого користувачів цікавлять питання пенсійної реформи, нарахування пенсій, питання спадкування, опікунства, дарування та приватизації майна.

Для інформування відвідувачів створено картотеки, готуються виставки нових надходжень документів.

На веб-сайті Бібліотеки, на сторінці «Центр правової інформації», вміщено відомості про ЦПІ, його ресурси, нові надходження літератури, є доступ до каталогу документного фонду.

У 2010 році на сторінці Центру створено нові рубрики: «Законодавство України» з посиланням на офіційний веб-сайт Верховної Ради України, «Органи державної влади України», «Органи судової влади», «Рада національної безпеки і оборони України», «Генеральна прокуратура України», «Центральна виборча комісія», які містять інформацію про ці державні структури з посиланням на їхні офіційні веб-сайти, а рубрика «Актуальна інформація» включає відомості про важливі події в житті країни, знаменні дати.

За сприяння Всеукраїнської спеціальної колегії з питань боротьби з корупцією та організованою злочинністю при Центрі розпочала роботу Громадська приймальня, головним завданням якої є надання безоплатної юридичної допомоги всім верствам населення. Відвідувачам надаються консультації, роз’яснення з правових питань, допомога у складанні документів правового характеру (звернень, окремих процесуальних документів). За час існування до Громадської приймальні звернулося понад 600 громадян із різноманітними проблемами, і високий рівень фахової підготовки юристів-консультантів дає можливість відповісти на всі запитання та надати відвідувачам кваліфіковану допомогу.

З січня 2011 року НПБУ бере участь у Національній кампанії «Стоп насильству!» на період до 2015 року. В зв’язку з цим ЦПІ організував консультування юристів з даної проблеми. Постійно діє книжкова виставка на цю тему, а на веб-сайті Бібліотеки створено рубрику «Стоп насильству!», яка регулярно оновлюється.

Сьогодні можна з упевненістю стверджувати, що створення Центру правової інформації було вчасним і потрібним, а формування фонду з відкритим доступом на основі запитів користувачів дозволило більш оперативно та повно задовольняти ці запити.